

LICHAAMZIEL

introdunctie

Het Hebreeuwse woord נֶפֶשׁ / NèPhèSh en het daarvan afgeleide werkwoord ontvangen we in de Nederlandse taal met behulp van *twee* woorden, n.l. ziel en lichaam, waarvan we één nieuw Nederlands woord maken: lichaamziel. Er is van dit zelfstandig naamwoord een werkwoord afgeleid, maar dat komt maar een paar keer voor. Meestal zijn in de Hebreeuwse de zelfstandige naamwoorden afgeleid van een werkwoord; het stamwoord, dat uit deze drie medeklinkers bestaat komt vrijwel uitsluitend voor in de vorm van dit zelfstandig naamwoord. Het brengt ons dan ook niet zozeer bij ahndelingen of bewegingen, maar bij 'dingen' c.q. bij wat een mens is en een dier. Wanneer de route opgaan van dit woord in de wereld van TeNaCH worden we betrokken, bij de manier waarop mensen zich zelf en de dieren om hen heen hebben beleefd. Dat wil zeggen bij de 'wetenschap en cultuur' van die, vele tijd-kilometers van *ons* gescheiden en met *hen* toen omringende culturen nauw verbonden Israëlitische samenleving.

*** het bereik van het Hebreeuwse woord:**

In ons onderzoek naar de betekenis van dit, in de Hebreeuwse bijbel zo belangrijke, zelfstandige naamwoord gaan we na hoe dit woord in het Hebreeuws van de TeNaCH funktioneert.

We doen dat aan de hand van de manier waarop de *woordenboeken* in hun beschrijving en vertaling daarmee overeenstemmen, ofwel *concorderen*¹.

Het zelfstandig naamwoord zelf, waarvan het stamwoord bestaat uit drie radicalen

(medeklinkers) נ , פ , ש (de Hebr. volgorde is van rechts naar links: dus: ש נ פ) /

N PH SCH, staat, zo blijkt uit de woordenboeken, vrijwel op zichzelf. Er is verder

alleen nog een werkwoord met dezelfde drie radicalen. Dit werkwoord is van het

zelfstandig naamwoord afgeleid². Het komt alleen drie keer voor in de

Niphalvervoeging. Voor een overzicht van het functioneren van dit stamwoord in het Hebreeuwse Testament gaan we eerst dit zelfstandig naamwoord na en we volgen hier C.Westermann in zijn uitvoerige artikel in THAT³:

1. De concrete grondbetekenis: a) adem, b) keel, strot.

Twee teksten worden hier genoemd, Jes.5:14 en Hab.2:5. In beide teksten wordt gesproken over de SheóWL (de onderwereld: de 'oergroeve'), die haar NèPhèSh wijd doet zijn. Wanneer hier - ten onrechte- met 'opensperren' wordt vertaald, kan de associatie met 'keel' optreden. Maar deze twee teksten willen wat anders overbrengen, n.l. dat de SheóWL haar *lichaam*(-ziel) wijd maakt om gestorvenen op

1. 'Overeenstemmen' is de betekenis van het, uit het Latijn overgenomen, woord concorderen.

Een "Concordantie" is (van Dale) "een register , waarin de al de woorden van een bepaalde auteur alfabetisch voorkomen, met aanwijzing van de plaats waar zij voorkomen; in het bijz. zulk een register op de bijbel. Daarnaast is er het 'concordantie-beginsel', dat is het streven naar overeenstemming in b.v. de wetgeving, d.w.z. voor overeenkomstige situaties overeenkomstige wetgeving. Ook in de discussies over het vertalen is dit begrip belangrijk geworden en dan gaat om het 'streven een bepaald woord of, in een Semitische taal zoals het Bijbels Hebreeuws, een bepaald stamwoord op een overeenkomstige(concordante) manier in het Nederlands te vertalen.

2. De opvatting van de nieuwere woordenboeken. Ook in het Nederlands kennen werkwoorden die van een zelfstandig naamwoord afgeleid("gemaakt") zijn, b.v. 'verwoorden', gemaakt, afgeleid van 'woord'.

3. THAT, München/Zürich 1976, Band II S.73.

te nemen⁴.

De betekenis 'keel' of 'strot' zou zich dan hebben kunnen ontwikkelen in de richting van 'adem'. Voor deze betekenis dienen twee andere teksten als voorbeelden:

Gen.1:30: "... aan al wat kruipt op het land, AæShèR-BóW NèPhèSh CháJáH (Hebr.: אֲשֶׁר-בוֹ נִפְּשׁ חַיָּה)" Het Hebreeuws kan hier aldus vertaald worden: waarin een levende lichaamziel (is) of waarin een lichaamziel leeft⁵. De vertaling 'adem' is zeker niet onontkoombaar, in tegendeel.

Job 41:13(Hebr.12):

"Zijn NèPhèSh doet oplaaien steenkool". Het gaat hier over de krokodil. Uit de context blijkt, dat alle uitbarstingen van kracht uit lichaamsdelen vandaan komen. Ook hier ligt de vertaling ;'adem' niet voor de hand. De vertaling 'keel' zou dan eerder in aanmerking komen, maar zie hierboven.

En dan is er de tekst uit I Kon.17:21 en 22, die in de Statenvertaling aldus worden vertaald:

(Elia riep den HERE aan en zeide:) ...laat toch de **ziel** van dit kind in hem wederkomen ... en de ziel van het kind kwam weder in hem, zodat.....

In de Hebreeuwse tekst eindigen beide regels op עַל-קִרְבוֹ / "àL QiR^eBóW; deze woorden worden in de meeste vertalingen weergegeven met 'in hem'⁶. Het Hebreeuwse woord קִרְבֵּי/QèRèB correspondeert verregaand met ons woord 'lijf'. Het voorzetsel עַל /"àL betekent 'op', 'bovenop', of 'op iemand toe/af', of 'tegen iemand op' maar zeker nooit 'in'! Wat betekenen deze woorden? Dat de 'ziel' van dit kind, die hem verlaten had zodat het gestorven was, weer - van elders - terug zou keren? Dat er weer 'adem' in hem zou terugkomen? Beide verklaringen verklaren niet dit "àL QiR^eBóW = (boven-)op zijn lijf. Vs 21 begint aldus: En dan meet zich af⁷ Elia (boven-)op("àL) de boreling drie keer. Elia vraagt dan of wat hij hier 'doet' (boven-)op het kind zal leiden tot het '(zich)keren van de NèPHèSCH-van-deze-boreling (boven-)op zijn lijf'. Hier NèPHèSCH met 'adem' vertalen brengt ons eerder verder af van de betekenis. Ook de onder 1b) vermelde grondbetekenis 'keel' of 'strot' is in deze tekst niet met het begrip NèPHèSCH te verbinden.

Voor de verbinding van het Hebreeuwse woord NèPhèSh met 'adem' blijft eigenlijk geen argument over.

2. Begeerte: a) lust, b) wens.

Hiervoor wordt op teksten gewezen, waar de NèPhèSh als de zetel van verlangens en begeerten wordt beschouwd. Maar daarmee zegt het Hebreeuws juist niet, dat deze met 'honger'(Ps 107:9 o.a.), met 'dorst (Ps.42:2), 'verzadiging' (Jes.58:11 o.a.) gelijk te stellen zou zijn In

Spreuk.23:2 lezen we:

"En jij zet een dolk bij je strot(Hebr. לֶעֶד / Lo"èKá), indien jij bent een בַּעַל נֶפֶשׁ / Bà"àL NèPhèSH of wel "de bezitter/baas van een lichaamziel"

en dat betekent: "indien je de controle hebt over je zelf" en behoeft juist niet vertaald

4. Hoewel etymologisch de betekenis 'keel' of 'strot' goed verdedigbaar is, lijkt het onwaarschijnlijk, dat deze betekenis in TeNaCH nog funktioneert.
5. Het laatste Hebreeuwse woord kan ook als een werkwoordsvorm worden opgevat(i.p.v. als een bijvoegelijk naamwoord - in het hebreeuws altijd achter het zelfst.naamwoord geplaatst), n.l.de derde persoon vrouwelijk van het perfectum; de vertaling 'adem' legt dan nog minder voor de hand.
6. De Statenvertaling, NBG, ML, JKV. De Vulgata vertaalt de eerste keer 'in viscera eijus - en laat daar het Hebreeuws horen ! - en de tweede keer 'intra eum'. De LXX: de eerste keer: eiV auton / eis auton = in hem; de tweede regel wordt daar aldus weergegeven: kai egeneto outwV / kai egeneto outoos = en het geschiedde zo. Buber vertaalt, conform het Hebreeuws: ' an sein Eingeweid heimkehren; Baader: 'auf sein Inneres zu'.
7. Het Hebreeuwse woord מִדְּדֵי/MáDàD betekent 'meten', beter nog 'afmeten' of 'opmeten'.

worden met “indien je een gulzig mens bent”; want aan de (brood-)tafel van de MáShàL, de ‘heerser’ uit Spr.223:1 zit geen gulzig mens, maar een gewone onderdaan.

3. Ziel: a) verlangend, b) bedroefd of verheugd, c) liefhebbend of hatend.

4. Leven: a) redding van het leven, b) verlies ervan.

5. Levend wezen/mens: a) bij wetten, b) bij tellingen.

In de vele teksten, waarin het woord in de context zoals onder 3,4 en 5 is aangeduid voorkomt, blijkt duidelijk het onderscheid van dit Hebreeuwse woord enerzijds met het Griekse psyche en anderzijds het Griekse woord voor lichaam sooma⁸. Dit laatste begrip ontbreekt in het Hebreeuws van het OT. Daar wordt gesproken over vlees en bloed (wat ook Paulus nog vaak doet), over hart en nieren, lever en vet. Om de gehele mens (en het dier)aan te duiden gebruikt het Hebreeuws één woord, n.l. NèPhèSH, waar het Grieks en het Latijn (en ook wij) twee woorden nodig hebben. Hoe sterk juist de verbinding in het Hebreeuws is, blijkt in een tekst als Lev.17:11:

SV: Want de **ziel** (NèPhèSH) van het vlees is in het bloed. Daarom(12)... geen **ziel**(NèPhèSH) van u zal bloed eten...(14) Want het is de **ziel** van alle vlees; zijn bloed is voor zijn **ziel**.

En zo klinkt dit woord in Ps.103:1:

Zegen mijn NèPhèSH die-JHWH-van-Israël en al mijn lijf(-organen)⁹ zijn heilige naam.

6. Lijk.

Deze NèPhèSh kan leven, maar ook sterven. Daarom lezen we in Lev. 21:11: “En op alle NèPhèSH van een gestorvene komt hij (de hogepriester) niet”.

Hier mag niet met ‘lijk’ vertaald worden, zoals vaak gebeurt. Ook gestorven is deze mens lichaam-met-ziel.

Wie het spoor van het begrip NèPhèSh in TeNaCh volgt komt bij alle centrale functies van de levende mens en het levende dier uit: het leven zelf, het eten, de honger, de dorst, de liefde, de afkeer, de woede, de gemeenschap, de afzondering, de aantasting en het sterven. Voor de bijbelse mens van die cultuur zijn die functies niet te splitsen in lichamelijke processen en. in het hoofd te situeren en vanuit het hoofd geredigeerd, gevoelens. En zo komen we op deze route bij de meest centrale pericopen. Op de interpretatie van deze teksten heeft de vertaling van dit Hebreeuwse woord daarom veel invloed. Het zijn juist deze teksten, die de eeuwen door bevraagd zijn, op wat zij mensen in moeilijke en mooie situaties te zeggen hebben.

Om dit overzicht van het bereik van dit Hebreeuwse woord in TeNaCh volledig te maken, dienen we betekenis van het werkwoord, dat van dit zelfstandig naamwoord (“de-nominatief”) is afgeleid na te gaan. Het komt voor in de volgende drie teksten:

-
8. Het woord σομα / sooma gaat in de Griekse taal al spoedig de gehele levende mens aanduiden, maar voor de waardering daarvan is de aanwezigheid van de psyche beslissend; zonder deze laatste wordt de sooma van geringe waarde geacht (zie E.Schweizer in ThWNT). Vooral door Plato en Aristoteles groeit de tegenstelling tussen sooma en psyche. In de Hellenistische cultuur overheerst de opvatting, dat de mens een ψυχαρion / psucharion is, die een sooma meesleept. Sterven wordt gezien als een verlossing van de psyche uit het beperkende en belastende sooma. Maar in bijbelse teksten wordt nergens geringschattend over het lichamelijke gesproken, in tegendeel.
9. Hier staat in het Hebreeuws: קִרְבִּי / QeRàBàJ. De Massoreten hebben door hun vocalisatie deze vier medeklinkers bij uitzondering als een meervoud geïnterpreteerd. Het is door alle vertalers en uitleggers herkend en daarom weergegeven met “al wat binnen in mij is’: dus al onze organen!

Ex.23:12:

SV: Zes dagen zult gij uw werken doen, maar op de zevenden dag zult gij rusten; opdatde zoon uwer dienstmaagd en de vreemdeling *adem scheppen*. *Idem*

Idem NBG;Koster ML: sich erquicken; JKV: erfresh; BR: eratme; Baader: seelerquickt; Vulgata: refrigeretur(= oorsponkelijk 'verkoelen', gaat later 'verkwikken' betekenen) LXX: ἀναψυξήτι / anapsuxèi (= ergens op blazen>verfrissen>verkwikken: hier is de grondbetekenis van het Griekse psuchè te herkennen: 'adem', 'luchtstof').

In Ex.31:17 staat het werkwoord in dezelfde context.

II Sam16:14:

SV: En de koning (David op de vlucht voor Absalom) kwam in en al het volk dat met hem was, moede zijnde, en hij **verkwikte** zich aldaar.

De andere vertalingen maken overeenkomstige keuzes.

Zoals we zagen kan het Grieks van de LXX het woord psuche laten meeklinken, maar wel in de betekenis van 'adem'; en die betekenis heeft het Hebreeuwse woord NèPhèSH niet. Het zal er omgaan ook hier het Hebreeuws te laten klinken in het Nederlands.

Ook in deze paar teksten wordt er iets verteld over lichaam en ziel van de betrokkenen, d.w.z. over hoe zij er als gehele mens aan toe zijn. Zij komen, om zo te zeggen, weer tot zichzelf, bij zichzelf. Het gaat om veel meer dan op adem komen of verkwikken.

* **verantwoording van onze vertaling:**

Uit de manier waarop het begrip NèPHèSCH in de genoemde en andere vergelijkbare teksten funktioneert blijkt echter wel, dat de NèPhèSh onlosmakelijk met het lichamelijke verbonden is. Daar waar zichtbaar en tastbaar sprake is van een mens of een dier, is die mens of dat dier een NèPHèSCH. Daarom kan dit woord in passages in Leviticus en Numeri¹⁰ ook duiden op een *gestorvene*¹¹. NèPHèSCH dan met 'lijk' vertalen doet, zoals al gezegd, de bedoeling onrecht. De mens (of het dier) is (of: heeft) als levend of gestorven lichaam een NèPHèSCH. Maar ook God wordt een NèPhèSh genoemd¹². Toch is er onderscheid tussen de mens zelf en haar of zijn NèPHèSCH; het is het onderscheid dat wij maken tussen de mens en haar of zijn lichaam. Het Hebreeuws kent geen begrip dat vergelijkbaar is met ons begrip lichaam, dat direkt ontleend is aan het begrip swma / sooma in de Grieks taal, of het zou precies dit woord NèPHèSCH zijn! Dit is treffend te illustreren aan een tekst als Psalm 103 vs 1

Wanneer in de NèPHèSCH de lijfelijk levende persoon zich aandient, dan is het vanzelfsprekend, dat die honger hebben kan, verlangens koestert, woede voelt of liefde. Dat betekent echter niet dat NèPHèSCH met deze verlangens kan worden geïdentificeerd. Ook in deze teksten moet het begrip NèPHèSCH hoorbaar blijven,

10. Lev.19:28; 21:1, 11; 22:4; Num.5:2; 6:6, 11; 9:6,7,,10,11,13 en Hag.2:13.

11. Voor Westermann(en vele anderen) is dat - ten onrechte - "schwer zu erklären, weil n. sonst dfa. Lebendigkeit bezeichnet"(in THAT Band II S.90). Omdat in het begrip NèPHèSCH naar de bijbelse werkelijkheid het lichamelijke altijd verdisconteerd is, ligt dat juist voor de hand. Dat blijkt ook hieruit, dat er tot vandaag toe in (Nieuw-)Hebreeuwse teksten over het begrafenisritueel gesproken wordt voor de zorg voor en het begraven van een NèPHèSCH; zie Rabbijn S. PH de Vries in "Joodse Riten en Symbolen".

12. F.H.Breukelman, Biblische Theologie II S.13: Nach dem biblischen Zeugnis ist sowohl Gott als Mensch eine lebendige, in vielfacher Weise sich manifestierende Ganzheit, eine שְׂפָאָה.

dat de hele levende mens aanduidt als lichaam-en-ziel.
Zo leidde ons onderzoek ons tot de vertaling **lichaamziel**.

*** het bereik van het Nederlandse woord:**

In het woord 'lichaamziel' zijn de twee zelfstandige naamwoorden 'lichaam' en 'ziel' op een wijze aan elkaar verbonden die vergelijkbaar is met b.v. het woord 'tafelzilver'. D.w.z. het eerste woord preciseert het tweede woord; het gaat om een bepaald soort 'zilver' dat voor zijn functie bij de maaltijd aan tafel een kenmerkende vorm en materialiteit heeft. Op dezelfde wijze gaat het in het woord 'lichaamziel' om een 'ziel', die voor de manier, waarop zij het hele lichaam vervult, net als bloed een kenmerkende vorm en materialiteit heeft. Het gaat niet om de ziel *van* een lichaam, dus niet om een *lichaamsziel*, ook niet om een lichamelijke ziel, een zielslichaam; zoals het bij het 'stadhuis' ook niet om een 'stadswoning' en bij 'huisdier' niet om het dier van een huis gaat. Zoals een stadhuis, als één bepaald 'huis' in een bepaalde stad, de totaliteit van dat ene concrete stedelijke leven in zich verenigt en erfahrbaar maakt, zo duidt een lichaamziel, als iemands 'ziel', het geheel van dat lichamelijke bestaan aan en maakt dat erfahrbaar.

Uit van Dale blijkt, dat er in de Nederlandse taal alleen samenstellingen voorkomen die beginnen met *lichaams*..... en geen die begint met *lichaam*..... Het begrip '**lichaam**' kan in de Nederlandse taal ook alleen de romp aanduiden zonder het hoofd en wordt dan synoniem met 'lijf'. Hoewel het 'lichaam' als levend wordt beschouwd, wordt het ook steeds meer gebruikt om een gestorvene aan te duiden. Dit begrip kan daarom zowel een "samenhangend, min of meer levend geacht, geheel" aan duiden, als een "samengesteld geheel, min of meer het eigenlijke ervan"(Van Dale)aanduiden. Het begrip is om zo te zeggen aan het 'verapparatiseren'

Het begrip '**ziel**' is in het dagelijkse Nederlands de zetel van gewaarwordingen en emoties(Van Dale) en in de wetenschappelijke taal een woord voor het psychische bestaan van de mens. Het is het tegenovergestelde van het lichaam. Het wordt de aanduiding van de menselijke persoon en vooral van iemand met wie men te doen heeft, dan ook van de werkende kracht binnen iets en tenslotte van het inwendige van voorwerpen (b.v. de ziel van een fles). Het woord komt in vele uitdrukkingen voor: met zijn ziel onder zijn arm lopen, ter ziele gaan, iemand op zijn ziel geven.

Samengevat:

ziel = lichaamziel (als we het Hebreeuws volgen), want

- 1 het is het woord voor een *lijfelijk levende*, mens en dier;
2. er is geen afstand tussen lichaam (lijfelijk) en ziel (levende);
3. lichaam en ziel vormen een geheel:
mijn lichaam en mijn ziel ben ik als geheel
en daar is dus één woord voor (in het Hebreeuws);
4. het Hebreeuws heeft geen woord voor ons begrip lichaam;
wij hebben het begrip uit het Grieks;
5. de bijna foute vertaling *lichaamziel* moet ons aan
bovenstaande herinneren, iedere keer wanneer we die horen
of zien.

Eigenlijk wisten we dit allemaal al, want wie lichaam en ziel scheidt,

veroorzaakt de dood, fysisch en psychisch.

*** de vernederlandsing van het Hebreeuwse woord נֶפֶשׁ/NèPhèSh:**

Met dit woord 'lichaamziel' kunnen we het Hebreeuwse stamwoord en zijn afleidingen vertalen:

Het zelfstandig naamwoord נֶפֶשׁ/NèPhèSh: lichaamziel.

Het werkwoord נָפַשׁ / N Ph Sh

in de Niphilvervoeging: zich belichaamzielen; het komt

drie keer voor: in Ex.23:12 en

31:17 waar geboden dat ook

ondergeschikten zich op

sabbat kunnen 'belichaam-

zielen'; en in IISam.16:14,

waar verteld wordt over David,

op de vlucht

belichaam-

die zich

voor Absalom

zielde.

*** over de betekenis van het woord 'lichaamziel':**

In dit woord worden de 'ruimtelijkheid' van het lichaam en de 'inhoudelijkheid' van de ziel bij elkaar gebracht en gehouden, conform de functie van het Hebreeuwse begrip NèPhèSh in de Hebreeuwse Bijbel. Mijn ziel (ver-)vult mijn lichaam en is dus vergelijkbaar met en onlosmakelijk verbonden met en gebonden aan het 'rode', dat eveneens mijn gehele lichaam¹³ 'vult', het bloed; met het, altijd vanwege geweld, wegvloeien van dit bloed vloeit met mijn ziel ook mijn lichamelijke weg, vloeit dus mijn lichaamziel weg, datgene n.l. waaraan bij de mens ook de gelijkenis en het beeld van Gods verbonden is en bij uitstek als Gods 'maaksel'. Bij mensen is het een ongeoorloofde schending: een mens moet als lichaamziel na zijn sterven in de aarde (terug)gelegd worden Bij dieren is het door zorgvuldig slachten laten wegvloeien van het bloed en daarmee van de lichaamziel geboden als een daad van respect ten op zichte van wat Gods maaksel is; het is de feitelijke 'ter-aarde-bestelling van het dier', waarna 'er' vlees, vet, gebeente en zenen overblijft. Door andere oorzaak gestorven dieren mogen dan ook niet gegeten worden. Het begrip 'lichaamziel' funktioneert in de teksten anders dan het persoonlijk voornaamwoord 'ik', 'jij' of 'hij'. Er blijft overal een zekere afstand, hoe klein ook, tussen ik en mijn lichaamziel; toch zijn 'wij' tegelijk lotsverbonden: als ik leef, leeft mijn lichaamziel, als ik sterf, sterft mijn lichaamziel. Maar er is geen afstand tussen mijn lichaam en mijn ziel: ze vormen beide, op een elkaar aanvullende manier, tezamen mijn totaliteit; mijn lichaamziel verandert mee in mijn geschiedenis. Daarom is het begrip 'leven' er niet mee identiek.

*** gevolgen voor het taalgebruik:**

In het Nederlands, dat voorkomt in een op deze wijze concordant vertaalde Hebreeuwse bijbel, worden deze twee woorden 'lichaam' en 'ziel' tezamen gebonden aan dat ene Hebreeuwse woord NèPhèSh. Dat betekent, dat deze woorden ook apart niet met andere Hebreeuwse woorden dienen te worden verbonden en dus niet apart voor komen. Hebreeuwse woorden, die een vergelijkbare betekenis hebben,

13. En dat betekent al mijn ledematen, al mijn organen; die functioneren naar het besef van de oude culturen in principe zelfstandig en dienen dus samen te werken.

moeten dus met andere Nederlandse woorden verbonden worden. Algemeen wordt onderkend, dat in het bijbels Hebreeuws ons, aan het Grieks ontleende, begrip 'lichaam' niet voorkomt; maar ook ons, eveneens aan het Griekse ontleende, begrip 'ziel' komt in het bijbels Hebreeuws niet voor! Dan dienen zowel het eerste als het tweede woord ook in een vertaling niet voor te komen! M.a.w.: in een Nederlandse bijbel dienen noch het woord ziel noch het woord lichaam apart toegang te kunnen geven tot de teksten; ze zijn voor een zoeker onvindbaar.

***gevolgen voor de theologie:**

Zo brengt de route waarop dit woord in TeNaCH en Evangelie tegenkomen ons bij centrale theologische thema's.

Wanneer het resultaat van ons onderzoek geaccepteerd wordt heeft dat gevolgen voor de manier waarop er theologisch wordt nagedacht over leven en sterven, over opstanding uit de dood. Die gedachtengangen zijn de eeuwen door, terecht en gelukkig, gevoed door en beargumenteerd vanuit OT en NT. Daarin speelt vanaf het begin van het Christendom de Griekse vertaling van het OT, de zogenaamde Septuaginta(LXX) een zeer grote, zo niet beslissende, rol. De eerste vraag is wat deze Joodse vertalers invulden bij het door hen vaak, maar niet altijd, met het Hebreeuwse woord NèPhèSh verbonden Griekse woord psyche - het woord sooma komt nauwelijks voor en dan in een van het Grieks sterk afwijkende gebruikswijze! In de twee plaats stelt dit onderzoek (opnieuw) de vraag aan de orde, wat de Joodse NTische schrijvers invulden bij het Griekse woord psyche, maar ook bij het woord sooma (=lichaam). Want in het NT is sooma een cruciaal begrip! Die vraag klemmt nog meer wanneer zij de Aramees gesproken woorden van Jezus weergeven.

Een andere theologische vraag is hoe deze twee begrippen 'sooma' (=lichaam) en 'psyche' (=ziel) zich verhouden tot die twee andere centrale theologische begrippen 'sarx'(vlees) en 'pneuma'(geest), woorden die ook Hebreeuwse pendanten hebben resp. בָּשָׂר / BáSháR en רוּחַ / RoeWàCh.